

การเลี้ยงไก่ไข่

นำเสนอเมื่อ : 10 พ.ค. 2565

การเลี้ยงไก่ไข่ในโรงเรือน สำหรับเป็นข้อมูลของเกษตรกร
ไม่ว่าจะเป็นผู้เริ่มต้นเลี้ยงในครัวเรือนหรือผู้ที่คิดจะเลี้ยงเป็นอาชีพ ก่อนอื่นสิ่งหนึ่งที่เรารู้ก็คือ

พันธุ์ไก่ไข่

โดยจะแยกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ก็คือ

ไก่พันธุ์แท้

เป็นไก่ที่ได้รับการคัดเลือกและผสมพันธุ์มาเป็นอย่างดี จนลูกหลานในรุ่นต่อๆ มามีลักษณะรูปร่าง ขนาด สี และอื่นๆ เหมือนบรรพบุรุษไก่พันธุ์แท้

ยกตัวอย่าง ไก่พันธุ์แท้ที่เป็นที่นิยม ได้แก่ โรดไอส์แลนด์แดง บาร์พลีมัทร็อค เล็กฮอร์นขาวหงอนจักร

ไก่พันธุ์ผสม

ฟังดูอาจจะดูเป็นไก่ไม่ดี แต่ที่จริงแล้วเป็นไก่ที่เกิดจากการผสมพันธุ์ระหว่างไก่พันธุ์แท้ 2 พันธุ์ โดยมีจุดประสงค์ให้ลูกไก่โตได้ดีของพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ เช่น ไชคก ทนทานโรค เป็นต้น ยกตัวอย่างไก่ผสมที่เป็นที่นิยมก็คือ ไก่ไฮบริด

แต่ถ้าสายพันธุ์ ที่เกษตรกรนิยมนำมาเลี้ยงมี 3 สายพันธุ์ด้วยกัน ประกอบด้วย

1. ไก่โรดไทย (Rhode Thai)

เป็นไก่กึ่งเนื้อกึ่งไข่ ที่ถูกปรับปรุงสายพันธุ์ จนมีหงอนแบบ หงอนจักรขนาดกลาง มีรูปร่างค่อนข้างยาวและเล็ก เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนทั่วไปตามลำตัวมีสีน้ำตาลแดงเข้ม ขนปีกขนหางมีสีดำเหลือบเขียว ผิวหนังและหนังแข้งมีสีเหลืองจัด ปากมีสีแดงเหลือบ ตาสีแดง หงอนจักร 5 แฉก แผ่นหุ้มมีสีแดง เปลือกไข่มีสีน้ำตาล ขนาดไข่ใหญ่ปานกลาง สามารถเลี้ยงเพื่อไข่ประโยชน์ได้ทั้งเนื้อและไข่ ลักษณะประจำพันธุ์คือ มีขนสีน้ำตาลอ่อนถึงสีน้ำตาล เปลือกไข่สีน้ำตาล ให้ไข่ฟองแรกได้เมื่ออายุประมาณ 168 วัน อัตราการให้ไข่ 94% ผลผลิตประมาณ 240 ฟองต่อตัวต่อปี

2. ไก่ไข่ไทยกรมปศุสัตว์ (DLD Layer Hen)

มีลักษณะประจำพันธุ์คือ ขนสีน้ำตาลอ่อนถึงสีน้ำตาลเข้ม ขนปีกสีน้ำตาล สร้อยคอสีน้ำตาลเข้ม หงอนจักรใหญ่สีแดงสด เหนียงสีแดงใหญ่ ตุ่มหูแดงมีสีขาวปนเล็กน้อย ผิวหนังและหนังแข้งมีสีเหลือง ปลายหางมีสีดำ เปลือกไข่สีน้ำตาลอ่อน ให้ไข่ฟองแรกเมื่ออายุ 169 วัน ผลผลิตประมาณ 290 ฟองต่อตัวต่อปี

3. ไก่ไข่เล็กฮอร์นขาวหงอนจักร (Single Comb White Leghorn)

เป็นไก่พันธุ์แท้ มีลักษณะประจำพันธุ์คือ มีขนาดเล็ก ขนสีขาว เปลือกไข่สีขาว ไข่ดก ให้ไข่เร็ว เริ่มให้ไข่ได้เมื่ออายุ 4 เดือนครึ่ง ถึง 5 เดือน ผลผลิตประมาณ 300 ฟองต่อตัวต่อปี

วิธีการเลือกพันธุ์ไก่ไข่

สำหรับมือใหม่อาจเริ่มจากสอบถามผู้ที่มีประสบการณ์เพื่อนำมาเปรียบเทียบในการเลือกสายพันธุ์ไก่ต่อไป ซึ่งข้อคิดง่าย ๆ ในการเลือกสายพันธุ์ไก่มีดังนี้

1. เลือกไก่สายเลือดดีผ่านการคัดเลือกสายพันธุ์ขึ้นมาเป็นไก่ไข่โดยเฉพาะ มีลักษณะตรงตามพันธุ์
2. ผลิตจากฟาร์มที่มีมาตรฐานดี เชื่อถือได้
3. ให้ผลผลิตไข่สูง ยาวนาน ทน ไข่ฟองใหญ่ เปลือกหนา
4. มีอัตราการเลี้ยงรอดสูง แข็งแรง ทนต่อ สภาพแวดล้อมและภูมิอากาศของไทยได้ดี

อุปกรณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่

ส่วนนี้เป็นสิ่งจำเป็นมากในการเลี้ยงไก่ไข่ ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์พื้นฐานอย่างเช่น ถาดหรือรางอาหาร รางน้ำ และอุปกรณ์ที่พิเศษขึ้นมาก็ยกตัวอย่าง เช่น

1. อุปกรณ์การให้อาหาร มีหลายแบบ เช่น ถาดอาหาร รางอาหาร ถังอาหาร เป็นต้น
2. อุปกรณ์ให้น้ำ มีหลายแบบขึ้นอยู่กับอายุไก่ เช่น แบบรางยาว แบบขวดมีฝาครอบ
3. เครื่องกกลูกไก่ ทำหน้าที่ให้ความอบอุ่นแทนแม่ไก่ในตอนที่ถูกไก่อังเล็กอยู่
4. รั้วไข่ โดยปกติรั้วไข่จะควรมีความมืดพอสมควร และมีอุณหภูมิที่เย็น ซึ่งถาดหากเลี้ยงแบบโรงเรือนก็จะเป็นรางที่ควรทำความสะอาดง่าย หรือถ้าใครเลี้ยงแบบปล่อย ก็ควรมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการออกไข่ อย่งที่ใดกล่าวมาข้างต้น
5. วัสดุรองพื้น จำพวก ฟางขาว ชังขาว โปด แกลบ เป็นต้น เพื่อความสะอาดและความสบายของตัวไก่
6. อุปกรณ์การให้แสง ทั้งแสงจากธรรมชาติ และแสงจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

อาหารของไก่ไข่

ส่วนประกอบของสารอาหารที่จำเป็นต่อไก่ไข่ ก็ไม่ได้ต่างจากมนุษย์มากเท่าไร แต่สิ่งที่แตกต่างคือ วัตถุประสงค์ที่นำมาใช้จะต้องเหมาะสมทั้งในเรื่องของ ราคา ปริมาณ และคุณภาพของสารอาหารที่ให้ โดยทางที่มงานอีสานรอยแปด จะแบ่งให้ทุกคนดูง่าย ๆ เป็น สารอาหาร 6 ประเภทใหญ่ ๆ

1. โปรตีน ช่วยในการสร้างเนื้อเยื่อและกล้ามเนื้อในการเจริญเติบโตซ่อมแซมรักษา ในอาหารไก่ไข่ควรมีโปรตีนประมาณ 13-19%
2. คาร์โบไฮเดรต มีหน้าที่ให้พลังงาน ให้ความอบอุ่น และเพื่อนำไปใช้ในส่วนตัวต่าง ๆ ของร่างกาย ควรจะมีอยู่ในอาหารไก่ไข่ประมาณ 38-61%
3. น้ำ เป็นส่วนประกอบที่สำคัญสำหรับสิ่งมีชีวิตทุกชนิด ช่วยในการย่อย การดูดซึม รักษาอุณหภูมิในร่างกาย และช่วยในการขับถ่ายของเสียออกจากร่างกาย
4. ไขมัน มีหน้าที่ให้ความอบอุ่นและพลังงานแก่ร่างกาย แต่ไม่ควรมากเกินไป
5. วิตามิน ช่วยให้ไก่มีความต้านทานโรค และบำรุงระบบประสาท
6. แร่ธาตุ ช่วยในการสร้างโครงกระดูก สร้างเลือด สร้างเปลือกไข่

ชนิดของอาหารที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่

1. อาหารผสม เป็นอาหารผสมจากวัตถุดิบที่บดละเอียดแล้วหลาย ๆ อย่างคลุกเคล้าให้เข้ากัน สามารถนำไปเลี้ยงไก่ได้ทันที
2. หัวอาหาร เป็นอาหารเข้มข้นที่ผสมจากวัตถุดิบพวกโปรตีนจากพืช สัตว์ วิตามิน แร่ธาตุ และยาต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมและลดต้นทุนค่างาอาหาร
3. อาหารอัดเม็ด เป็นอาหารสำเร็จรูปมีให้เลือกหลากหลาย ขึ้นอยู่กับอายุของไก่
4. อาหารเสริม เป็นอาหารที่นำไปเสริมเพื่อเพิ่มสารอาหารด้านต่าง ๆ ที่ยังขาด เพื่อให้ไก่ได้รับสารอาหารครบถ้วน

โรงเรือนในการเลี้ยงไก่ไข่

1. ป้องกันแดด ลม และฝนได้

2. แข็งแรง ทนทาน ป้องกัน นก หนู แมว หรือสุนัขได้
3. ทำความสะอาดได้ง่าย
4. ห่างจากชุมชน และอยู่ใต้ลมของบ้าน เพราะจะได้ไม่มีกลิ่นรบกวน
5. ใช้วัสดุที่หาง่าย ราคาถูก
6. ถาสร้างหลายหลังควรมีระยะห่างมากกว่า 10 เมตร เพื่อให้ระบายอากาศได้ดีและป้องกันการแพร่ระบาดของโรค

แบบโรงเรือนในการเลี้ยงไก่ไข่

ลักษณะของโรงเรือนไก่ไข่จะมีหลายแบบขึ้นอยู่กับงบประมาณ วัสดุ ความยากง่ายในการสร้าง รูปแบบของโรงเรือนไก่ไข่มีดังนี้

- **แบบเพิงหมาแหงน** แบบนี้จะสร้างง่าย ลงทุนน้อย แต่จะมีข้อเสียคือฝนอาจจะสาดเข้าทางด้านหน้าได้ง่าย และมีความแข็งแรงน้อย
- **แบบหน้าจั่วชั้นเดียว** ข้อดีคือแข็งแรงกว่าแบบเพิงหมาแหงน สามารถป้องกันแดด ลม ฝนได้ดีกว่า แต่จะมีค่าวัสดุ อุปกรณ์ และค่าก่อสร้างมากกว่าแบบเพิงหมาแหงน เพราะรูปแบบมีความซับซ้อนมากกว่า
- **แบบหน้าจั่วสองชั้น** แบบนี้จะคล้าย ๆ กับหน้าจั่วชั้นเดียว แต่จะต่างกันตรงที่มีหน้าจั่วชั้นที่ 2 เพิ่งขึ้นมาเพื่อช่วยระบายอากาศ ทำให้แบบนี้จะระบายความร้อนได้ดีและเย็นกว่าแบบหน้าจั่วชั้นเดียว แต่ก็จะมีค่าก่อสร้างแพงกว่าหน้าจั่วชั้นเดียว
- **แบบหน้าจั่วกลายเป็น** คล้ายเพิงหมาแหงน แต่สามารถกันฝนได้ดีกว่า และมีค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างมากกว่าเพิงหมาแหงน
- **แบบเพิงหมาแหงนกลายเป็น** แบบนี้จะมีกว่าเพิงหมาแหงนและแบบหน้าจั่ว เพราะมีการระบายอากาศ และกันฝน กันแดดได้ดีกว่า แต่ค่าใช้จ่ายสูงกว่าแบบหน้าจั่วหลาย